

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 23. Stycznia V. S. ROKU 1809.

MADRYT d. 24 grudnia.

wszy dziennik woyska Francuzkiego w Hiszpanii. Dnia 29 października weszli Anglicy do tego Królestwa. Byli świadkami zniszczenia woyska Galicyjskiego pod Espinosa, Extremadurskiego pod Burgos, Arragońskiego i Walencyi pod Tudela, odwodowego pod Samo-Sierra. Patrzyli na wzięcie stolicy państwa, Madrytu. Jedna dywizya Angielska nie miała byłaby pomocą walczącym Hiszpanom: nieposiłowali iednak żadney armii Insurgentow; żaden Anglik nieruszył się na pomoc nie-szczęśliwym.

Na początku grudnia dowiedzieli się Francuzi, że Anglicy cofają się ku Corogne mając wsiadać w tem porcie na okręty. Później doniesiono że się w ustępie wstrzymali, że nawet wystąpili z Salamanki naprzód dla rozpoczęcia kampanii. Dnia 15 pokazała się letka jazda Angielska w Valladolid; d. 23 całe ich woysko przeszło rzekę Duero i w Saldagna przeciw Mar; Soult X. Dalmacyi stanęło.

Dowiedziawszy się Imperator o tem nigdy z woyskiem ruszył chcąc z tyłu zabiedz nieprzyiaciom i odwrót przeciąć. Niezwyczajnie popieszali Francuzi. Deszcz nieprzerwany, wylew rzek, gury Guadarama okryte śniegiem, marsz dwu-ma dniami opóźniły. Imperator wyjechał z Madrytu dnia 22; nazajutrz miał główną kwaterę w Villa-Castin; dnia 25 w Tordesillas, 27 w Medina del Rio-secco.

Dnia 24 ze świtem ruszyli Anglicy chcąc le-we skrzydło korpusu Mar; Soult X. Dalmacyi okrążyć; lecz dowiedziawszy się z rana o wyprawie Imperatora z Madrytu nagle wstecz poszli; opuścili stronników, których namiętności obudzili, rzucili woyska Galicyjskiego szczątki, którym nowe nadzieie rokować kazali, zostawili znaczną część szpitalow, bagażow, i mnóstwo żołnierzy włoce-gow. Dwanaście godzin przedtem straciłaby W. Brytannia całe to woysko. Ustępując Anglicy dopuścili się bezprawiw nieoddzielnych od nagłego odwrótu. Pozabierali kołdry, muły, i wiele innych sprzętow; zrabowali klasztory, kościoły, i to Opactwo Sabagun dla którego Francuzi zawsze byli z poszanowaniem. Zewsząd uciekali Mnichy i Xięża przed Brytannami; 60 Mnichow z Sahagun wymknęło się. Odmienny język, niezgodne oby-czaie, inna religia, nareszcie ten rozboy, wszystkich mieszkancow najmocniej przeciw Anglikom roz-iątrzył. Wyrzucają ostatni Hiszpanom, iż nie-mają już woyska, któreby do Anglikow przyłączyć mogli, i że rząd Angielski przez nich był uwie-dziony: Hiszpani odpowiadają, iż mieli oni licz-

nie uczyniwszy iednego kroku do ich ratunku.

Wciągu upłynionych dni 15 ani z iednego ka-rabinu niewystrzelono. Letka tylko jazda potykała się pałaszem. G. Durosnel z 400 ludzi z le-tkiej jazdy Polskiej w gwarcyi Imperatora bę-dącej, uderzył wieczorem na ustępującą kolumnę piechoty Angielskiej; wielu zrabował Anglikow, i wszystkie szyki połamał. G. Lefebvre Desnouet-tes Półkownik strzelcow konnych z gwardyi, wysłany przed dwoma dniami z główney kwatery z trzema szwadronami regimentu swojego zabrał An-glikom wiele bagażow, kobiet, i pozostałych w tyle obozu żołnierzy. W natarczywey pogoni pod Beneventa nad rzeką Exla stanął, a znalazłszy most zrzucony, rozumiejąc że ustąpili z mia-sta nieprzyjaciele, uniesiony zapalem, który tak często naganiano Francuzom, wpław przełtył rze-kę, i do Benavente wkroczył, lecz zastawszy tam straż tylną Angielską musiał walczyć z 400 Fran-cuzami przeciwko 2000 Anglikow. Potykali się nasi długo najeźniew, ustąpić nakoniec przewyż-mionym straciwszy konia, który kulą był za-bity, raniony z pistoletu, dostał się w niewolę, przy nim wzięli Anglicy 10 strzelcow pieszo po-ubiciu koni pozostałych. Wszyscy inni przez rze-kę wpław powrócili; 3 utonęło; 20 jest rannych. Ta nieuważna popędliwość nauczyła Anglików, co-by ich w walney bitwie od podobnych ludzi po-tkało. G. Lefebvre Desnouettes zbłądził iako Fran-cuz, lecz ten błąd godzien jest nagany i nadgro-dy razem. Dotąd wzięto 300 Anglikow w nie-wolę. Wszyscy poymani w tyle armii pojedynczo.

Dnia 28 Imperator miał główną kwaterę w Valderas; Marszałek Soult X. Dalmacyi w Mancilla; Marszałek Ney X. Elchingen w Villafer.

Imperator wyjeżdżając z Madrytu mianował Króla Józefa Napoleona generalnym Namiestnikiem swoim i dowodzcą załogi, którą składają korpusy Marszałka Lefebvre X. Gdańskiego, Marszałka Vi-ctor X. Bellune, i dywizye jazdy Generałow Lasalle, Milhaud i Latour-Maubourg, oraz zastaniają środek całego woyska. Pora nadzwyczajnie przy-kra. Potęgim zimnie nastąpiły ulewę. Cierpią wiele Francuzi, lecz Anglicy daleko więcej zno-sić muszą. Król Józef Napoleon mieszka w pa-łacu wiejskim o milę od Madrytu leżącym.

G. S. Cyr z siódmym korpusem po zdobyciu twierdzy Roses, której Insurgenci i Anglicy tak uporczywie bronili, ruszył dnia 8 z Figuires dwu-ma kolumnami przez Katalonię ku Walencyi. Je-dna brzegiem morza ciągnęła, druga poszła na Au-lot, obie za Gironne połączyły się: cały korpus

szedł do Barcelłony żadnem niezatrzymany trudnościami, wyminął zamek działami warowny pod gradem kul i granatów żadnego w szeregach nie straciwszy. Straż przednia rozproszyła nieprzyjaciół w Lira zebranych, i całe wojsko szczęśliwie do Moncade przybyło. Dnia 17 o osmej z rana regiment jazdy udał się do Barcelłony i wszedł do miasta bez żadnej od opasujących trudności. Generałowie Duhesme i Lechi wyszli natychmiast zdywizjami swymi. Opanowano więc na koło stanowiska nieprzyjacielskie. Całe wojsko połączone weszło do Barcelłony pośród wesołych okrzyków ludu i odgłosu dział i dzwonów. W marszu pod Generałem Włoskim Pino konia ubito. Generał rokoszanów Reding pod Barcelłoną mocno został raniony.

Urzędowy dziennik powyższy odkrył zasłonę która pokrywała obróty wojsk Angielskich; instrukcja Sekretarza wojennego do G. Baird, wpisanych Francuzkich pod artykułem z Londynu umieszczona, dostateczniej wypadki objaśnia. Między wojennymi Wpana przymiotami, pisze Sekretarz, przezorność i roztropność skłoniły naszego Króla Jerzego 3 do oddania Wpanu komendy nad wojskiem Angielskim w Hiszpanii. Spodziewa się Monarcha, iż nadzieiom jego odpowiesz. Od przekonania Europy o skutecznej pomocy naszej dla sprzymierzeńców, zależy sława a może i całość Brytanii W. Wiadome mocarstwom lądowym nieodmienne przyczyny zniewoliły nas nieszczęśliwą Austryą własnemu zostawić losowi. Niemogliśmy do-
zrobi podobno ołtary ażeby pokoy bez nas zyskała. Skutek to nagłego Francuzów pospiechu i niedocieczonych zamysłów Napoleona. W Hiszpanii inna postać rzeczy; mamy porę, której dobrze użyć trafiemy. Niewyznacza Król Portu do wyładowania, zostawiając Wpanu wolność wystąpienia na ląd, w miejscu gdzie będziesz mógł, i gdzie przyimają obywatele. Ja radzę wysiąść daleko od Francuzów dla odpoczynku wojska po trudach żeglugi. Nagłe marsze bynajmniej nie są potrzebne, spotkasz się z nieprzyjacielem zawsze dosyć wcześnie. W razie przegranej Hiszpanów, zatrzymaj się w drodze do odebrania pewniejszych wiadomości. Day czas sprzymierzeńcom do wypoczynku po porażkach: w razie zupełnej klęski insurgentów, nie narażaj wojsk swoich, które iedynym są ich ratunkiem; zbliż się do okrętów; wojsko niezwalczone będzie ich pewną nadzieją. Odmiana stanowiska piwiekszy odwagę sprzymierzeńców, dzieląc niobezpieczeństwa napelniłbyś ich trwogą. Dopóki Hiszpanie widzieć będą Anglików zdrowych i silnych, obiecywać będą mogli sobie pomstę obiecaną, która jest najsłodsza w poniżeniu pociechą. W naysroźszych klęskach najmocniej usiłować będziesz wstrzymać nieprzyjaciela i zachować sprzymierzeńców od całkowitego rozgromu. Francuzi ubiegają zwyczajnie mil 12 i 15 gdy nieprzyjaciela scigaia; w podobnym zdarzeniu prawdziwa taktyka jest w nogach: azatem ustępuj nie oglądając się za sobą, nie uważając na sprzęty działa i inne zawady, uchodź jeżeli można po mil 20. Niech Bonaparte wszędzie szuka Anglików nie-

mogąc nigdzie ich znaleźć. Z tego względu wojsko Wpana składa się z regimentów letkich, i ma Dobosza tegoż samego, który przed pogonią wierzycielów 500 mil w 7 dniach ubiegł. Masz dostatkiem prochu, więcej jeszcze trzewików. Rozeszli różnemi drogami proch dla Hiszpanów, dla siebie zachowaj trzewiki. Gdybyś wsiadł na okręty, które zawsze w sercu i w oczach każdego prawdziwego Anglika być powinny, nieprzymy uciekających Hiszpanów; wciągnij za sobą deskę nawet pod nog tych wiernych sprzymierzeńców. Ratuia się ludzie iak mogą. Złoto kłenoty srebro niepotrzebują chleba. Na morzu nie należy się zbyt wiele ludźmi obciążać. Słowem cały plan kampanii na tej leży pewności: dopóki się na placu bitwy niepokażesz, dopóty niemożesz być pobitym; dopóki nie będziesz porażonym, dopóty masz nadzieję pobicia. Ta nadzieja utrzyma odwagę Hiszpanów. Jeżeli wojsko nasze miało ponieść klęskę, odczego niech Bóg pokoju zachowa, cały naród powstałby przeciw Ministrom; nakazanoby śledzić, sądzić, karać i t. d. W ten czas najuczciwszy Minister chcąc siebie ocalić, musi poświęcić najlepszych przyjaciół. W podanej zręczności okażę dowód przywiązania mego; nikt większym nie jest odemnie wielbicielem sławy, którą się okrywasz najsławniejszym dopełniając zamiary Króla naszego. Ta Instrukcja podana została do pism opozycyjnych dla tego ażeby w razie zagubienia oryginału w czasie odwrótu wojska z Hiszpanii, w kopii mogła posłużyć wódzowi do obro-

Stolica Hiszpanii wspaniały widok przedstawia. W 64 głównych częściach otworzono protokoły. Starszych familli 30000 stanęło do podpisania pokornej prośby do Imperatora o danie im Króla Józefa, który nieszczęściom tamę położy. Po wszystkich kościołach wystawiono N. Sakrament; kapłani otaczali ołtarze. Obywatele spieszą się wykonywać przysięgę wierności Królowi, nauczani w krótkiej nieprzytomności rządu tylu klęskami narychley usiłują pod szczęśliwe powrócić berło. Miasto Cadix w zupełnej zostaje spokojności. Gubernator Mora wygnął z miasta włóczęgów mogących naruszyć porządek publiczny; urządził gwardyę z właścicieli, Francuzów nawet do niej przypuścił. Miał oświadczyć się, iż uciekających Anglików niewpuszcza do miasta.

Kładniemy treść listów przez Tomasza i Franciszka Lubieńskich officerów gwardyi Polsko Imperatorskiej z pod Madrytu pisanych. Dnia 29 listopada, wyrażaia, przybyliśmy pod Samosierra: gury wysokie pasmem ciągnące się, które przerzynaia drogę od Burgos do Madrytu. Ciąsny i głęboki wąwóz między spadzistemi gurami prowadzi ku Stolicy. Hiszpanie licznym żołnierzem i działami całą osadzili ciąsinę. Przepędziliśmy noc pod niebem Gęsta mgła o świtanu wszystkich pokrywała. W ten czas Imperator Francuzów przyjechał; z naszym regimentem i małym strzelców oddziałem zbliżył się ku gurom. Kule przelatowały koło Napoleona. Kozietulski na czale trzeciego szwadronu za danym rozkazem uderzył na bateryę na drodze przy wstępie do wąwozu wysta-

wioną; zwolniła się natarczywość gdy żołnierze postrzegli konia pod Szefem ubitego, suknie kulami podziurawione, i samego na ziemi upadłego. Lecz Kapitan Dziewanowski nie tracąc chwili poprowadził szwadron na działa; odważny, lecz nie szczęśliwy, nogę utracił i umarł. Wpadli naresztę żołnierze na działa. Niegolewski wziął iedno osobą swoją. Z taką bilismy na nieprzyjaciół odwaga, że Francuzi naypiękniejsze męstw naszemu dawali pochwały. Kiedy Kozieltulski zabrawszy część dział nieprzyjacielskich przedarł się do wąwozu i mężnie tam walczył, przybiegł na pomoc Tomasz Łubieński z drugim szwadronem, zabralismy więc dział 12 i 5 chorągwi; stracilismy 3 Oficerów i 2 ranionych. Prędko oczyszcilismy cały wąwóz i 4 mile pędzilismy rabiąc nieprzyjaciół aż do Buitrago, dokąd pierwsi weszilismy. Zabralismy wielu niewolników. Tomasz Łubieński wziął iednego G. Angielskiego. Piotr Krasieński i Niegolewski letko ranieni. Pod samym Madrytem mielismy rozprawę, w której kilku ludzi nam raniono. Później wysłał Imperator Tomasza Łubieńskiego z 60 gwardyakami o 10 mil naprzód na wzwiady: w drodze wielu zrabął, więcej ieszcze wziął w niewolę włoścogów, których uwolnić musiał dla większego pospiechu i nieoddzielania ludzi do straży. W Guadalaxara wpadł na przednią straż woyska z porażki pod Tudela do Andaluzji cofajacego się, i o ieden krok niemal został odcieyty i otoczony. Lecz straciwszy z konie powrócił szczęśliwie z żadanym doniesieniem, które Imperator odebrawszy oświadczył ukontentowanie.

Marszałkowie Mortier i Moncey stoja z korpusami swoimi w Arragonii. Mar. Moncey wysypał przed Sarragossą gdzie Palafox dowodzi, baterye na obu brzegach rzeki Ebro. Za nadeściem artyleryi moździerze łamać będą mury, ieżeli miasto nieusłucha głosu rozumu i dobrowolnie bram nie otworzy. Mar. Soult spieszy do Ferol, chcąc flotę Hiszpańską ocalić. Część woyska G. Castannos, która od Ebro cofała się na Siguenta połączyła się z woyskami spieszącymi do Ciudad-real przez Sierra-Morena do Andaluzji. Wszystkie miały bydz zupełnie porażone w gurach Morena. Druga część Kastyliczyków pod Tudela pobitych cofnęła się przez Cuenca na obronę Walencyi; trzecia udała się z członkami Junty do Badajoz. Francuzi zapędzili się w te strony aż do rzeki Guadalkuiwir. Osunna ieden z dziesięciu przez Napoleona karać się mających zgromadziwszy rozgromione cząstki oddał pod dowodztwo G. Pallacios, a sam zniknął; rozumieją niektórzy że uciekł do Anglików na morze. Oprócz iednego stanowiska Roses i drugiego Portu Barceliony żadnego niemając Francuzi miasta nad morzem srodiemnym.

PARYŻ d. 5 stycznia. Dnia 2 na publiczney audyencyi przedstawione były Imperatorowej Hrabine Krasieńska Łubieńska i Pocietowa. Przyjęte zostały z tą dobrocią i uprzejmością, które tey Monarchini są właściwe. Powiedziała pomienionym Damom wiele grzeczności z powodu pięknego popisywania się ich mężów, i współrodaków w Hiszpanii wstawionych. Poseł Austriacki Metternich powrócił z Wiednia. Minister wojenny, sta-

nu Sekretarzowa Maret na nowy rok wielki bal dawali; znaydawała się na nim Imperatorowa z Królową Holenderską. Pierwsza klasa Instytutu odprawiła posiedzenie pod prezydencyą uczonego Bougainville; Rochau miał dySSERTACYą o sposobach opatrzenia flotty Bresteńskiej w potrzeby kanałami nietykając marza. W stolicy naszej mają bydz porobione wodociagi, które całemu miastu rozdać mają wody kanału Oarcq; zgotowane już są projekta. Przysłane 23 konie w padach dla Imperatora od Monarchy Perskiego tu przybyły. Na gurze Cenis dla wygody podróżnych kazał zbudować mieszkania i utrzymywać w nich płatnych ludzi dla pomocy: nadto przyrzekł rząd wszelką pomoc i zachęcenie tym którzyby tam osiadać chcieli.

Przez Lyon ciągną regimenta Francuzkie z Niemiec przybyłe, artylerya, i amunicya. Prowadziemy żywność przez Perpignan do Katalonii. Angielska flotta zostawiwszy kilka fregat oddaliła się z pod Toulonu do Sycylii wylądowaniem zagrożoney. Pod Boulogne stoi wielki oboz; żołnierze w budach mieszkają. G. Vandame tam naywyższe ma dowodztwo. Mówią iż poiedzie do Westfalii i obeymie kommandę nad wszystkimi tam będącymi woyskami, tak iak dowodził w Szląsku pod Hieronimem Napoleonem, kiedy twierdz tamiecznych Glogau, Breslau, Schweidnitz, Kosel, Nissy, Glatz, Silberberg, dobywał, i wziowski cztery pierwsze zrównował.

Król były Hiszpański Karol 4 z Królową bawią w południowych departamentach Francji. Związane mieszkania mają. Imperator Napoleon miał przysłać do Króla iednego z pierwszych Szambelanów z powinszowaniem powróconego zdrowia. Zandarmy przy boku Króla nieodstępnie straż honorową czynią i wszelką posługę w potrzebie sprawują. Jakkolwiek umiarkowane jest w tey stronie powietrze, w tey porze przykrym się staje. Wypadły śniegi na puł stopy okrywające powierzchnię ziemi, czego żaden z żyjących nie pamięta, lecz iak mówią starzy i doswiadczeni oraz ludzie obserwacye robiący, że przed 100 lat roku 1707 w grudniu, podobne były mrozy. Potrwożyli się mieszkańcy o drzewa oliwne i winnice, lecz nie długo ciepło powróciło do pierwszego stanu atmosfery. W Szwajcarach nieodmieniło się powietrze; mieszkańcy lękają się nowych przypadków; liczą już ludzi przywalonych lub zasypanych śniegiem sto kilkadziesiąt, oprócz znacznych szkód w bydłe sprzętach i domach.

Ogłoszono wyrok Imperatora 22 grudnia w Madrycie podpisany, którym przeznaczył Napoleon zamek Villers Corteretz, 100 t. franków ze skarbu publicznego i 100 t. franków z kassy Paryża na utrzymanie 1000 ubogich z miasta stołecznego i całego departamentu Sekwany. Ubodzy zostawac będą w tem miejscu, dopóki nie ozdrowieją, iniestaną się zdawni do roboty; wtenczas póydą na zarabianie chleba gdzie zechcą, lub zaprowadzeni będą, ieżeliby żebraniną bawili się do Szpitalów, w których robota jest dla podobnych ludzi nagotowana. Usilnie żąda Imperator w całym państwie wytępić żebraków a do sposobu życia uczciwego ludzi zmusić.

W roku zeszłym znakomitsi i sławniejsi ludzie skończyli życie iako Selim 3 i Mustafa 4 Sułtanowie Tureccy Krystyan 7 Król Duński, Xiężna Mehlemburska: Generał i Senator Beguinot, Kontr. Admirał Savary, G. Buyere, Arcy Biskup Paryzki Dubelloy.

FILADELFIA d. 19 września. Napróżno Anglicy usiłują wpływem swoim dać stanom ziednoczonym Ameryki Prezydenta ze swoich stronników; wszyscy obywatele Rzeczypospolitey są przekonani, własny do tego interes skłania Brytanią W. Embargo włożone na okręty, komunikacja przecięta; cło na morzu z handlem ustale, potrzebuja odmiany, która dla Anglii nader pożyteczna byłaby, lecz stany ziednoczone statecznie chcą w teraźniejszym składzie zostawać.

Po Przerwaniu handlu użyli obywatele kapitałów na zaprowadzenie fabryk bawełniannych i przeszło 5 mill: dolarow temu celowi poświęcili. Wymurowano w naszym mieście 900 domow. Stolica Rzeczypospolitey od Jmienia Zbawiciela nazwana Washington najpiękniejszym w świecie będzie miastem. Ulice wielkiej szerokości oddawna wytknięte, kanały porysowane; abrysy na domy przez pierwszych Architektow wydane. Powstają więc nad zeglowną rzeką jedney piękney formy na przestronnym miejscu domy, pałace, kościoły, wielkie fontanny, robią się fontanny, kanały i wszystkie ozdoby, które mieć może miasto razem założone. Zakładają Stany konopie, których z północnych krajów Europy wyprowadzały corok blisko po 6 t. fas a czasami i więcej. Kosztowało to 6 mill. Stanom osadzone pod nowym Jorkiem bagno wydać może niemylnie fas 8 t.

Francuz dostają żywności w portach Rzeczypospolitey najłatwiej. Anglicy żadney mieć nie mogą. Trzeba aby stany powetowały doświadczenia obelgi od W. Brytannii; która gwałtownie bez względu na prawa narodow zabierała do służby wojennej Maytkow Amerykańskich.

W S. Domingo trwają domowe rozruchy i nieład. Azatem nie pewnego wiedzieć niemożna. Murzyni otrzymawszy nad białymi przewagę, wszystkie ich plantacye cukru i bawełny przywłaszczyli i bez żadney uprawy zostawili. Bogata i ludna ta wyspa przyjdzie wkrótce do ostatniego ubóstwa i nędzy. Korsarze Francuzcy z Gwadalupy wielkie szkody między wyspami Antylskimi sprawiają Anglikom, którym zabrane okręty do portów Ameryki na sprzedaż prowadzą.

W Osadach Hiszpańskich spokojność nie była wzruszoną przez odebraną wiadomość o odmianach w Europie. Vice Królowie Meksyku korzystaia z rozruchow Europejskich. Nieposyłaia żadney daniny, niełącząc się ani do iedney; ani do drugiey strony, pędzą życie szczęśliwe iako udzielnicy Monarchowie we wszystko dostarczenie obfituiać. Meksyk Peru Chili Paraguay czakaia spokojnie dalszych wypadkow.

NIEMCY. Cesarz Franciszek I rozstawić kazał w Czechach nad granicą Saską wiele regimentow Austriackich. Zwołuiąc do chorągwi zbiegow oświadczył przebaczenie, którzyby we 4 tygodniach powrócili. Arcy Xiążę Jan ogląda mi-

licy nadgranicznych prowincyow Austriackich, Saltzburga, Karyntii, Karnioli. Do Tryestu po oddaleniu się Anglikow zawinęło kilkanaście okrętow kupieckich. Francuzi wyciągaia z Dalmacyi dawniey Austriackiey mając ciągnąć przez Włochy Francją do Hiszpanii. Wiele Tureckiey bawełny do Austrii sprowadzono. Jest w Wiedniu kobieta mająca lat 40, a będąca za mężem lat 20 w 11 połogach powiła 32 dzieci, z których żyje 28.

Obywatele Berlina życząc iak najszybciej widzieć Króla swojego wczesnie gotowali się na przyjęcie ze wszelką uroczystością i wspaniałością. Dowiedziawszy się Fryderyk Wilhelm kazał napisać list do Prezydenta miasta Sack, że Monarcha dostatecznie jest przekonany o miłości i przywiązaniu do siebie, a zatem prosi Król ażeby wszelkiey okazałości zaniechali, a raczy poświęcić to, co ogień próżno strawiłby, na zasilenie ubóstwa i przyzniesienia ulgi powszechney nędzy. Co do nabożeństwa te będzie nazajutrz po przybyciu Króla odprawione; chce albowiem Monarcha połączyć swoje z ludem modły o szczęśliwszą przyszłość którą religia, ufność w rządzie, częsta troskliwość o dobro powszechne dać mogą. Xiężniczka Pruska Ludwika X. Radziwiłłowa szczęśliwie d. 2 powiła syna.

Dnia 19 grudnia widziano w Szwaycarach Meteorę; z rana między piątą i szóstą. Podniosła się wielka światłość na Horyzoncie między wschodem i północą, przebiegłszy z grzmiotem w kierunku między południe i zachód spadała z łoskotem w Rottingen. Niezamedbaia naturalisci zgłębić przyczyn osobliwszego wypadku i poznać istotę rzeczy z pozostałych Meteorow ostatkow, dla oświecenia prostego gminu który wielkie znaczenie do podobnych fenomenow przywiązuie i z przesądem o nich rozumie.

NEAPOL d. 16 grudnia. Król Joachim Napoleon ustanowił wyrokiem dnia 7 bank narodowy pod imieniem banku Dwuch Sycylii: procent niemoże być większy nad osmy. Drugim wyrokiem pozwolił Ministrowi wojennemu zaciągnąć długu 40 t. dukatow na opłacenie wojska Francuzkiego; któremu najpierw zaliczyć kazał żołąd zalegający za miesiące sierpień i wrzesień, a potem za miesiące uprzednie. Trzecim wyrokiem darował karę poprawy wszystkim winnym za błędy polityczne i swiegotliwosci przytrzymanym.

Dziennik 22 ogłasza: że główna kwatera w Benaventa, że Francuzi zapędzili Anglikow aż do Puente De la Vellana, że nieprzyjaciele nadzwyczajne popełnili rabunki. Anglicy byli rozgłosili że pobili 5 t. jazdy Francuzkiey nad Ezlą i że trupami plac bitwy zasłany: zdziwili się mieszkańce Benaventu gdy na tym placu nieznaleźli tylko 3 Anglikow i 2 Francuzów. Walka 400 przeciwko 2 t. nader chwalebna. G. Desnautes uniesiony pędem wezbraney rzeki dostał się w niewolę.

Listy z Konstantynopola donoszą że Baszowie okoliczni dowiedziawszy się o rewolucyi przyspieszyli z Seymenami i w pień wycieli Janazarow. W Kalabrii Król Joachim zgromadza mocną armią. Madryczanow 25 t. już przysięgło Królowi Józefowi.